

Újabb pontos történet, útközben

Újra Miklós bácsiéknál, Vízaknán. Három éve jártam itt utoljára. Most is nyár van, most is ugyanúgy kényeztetnek.

A két utcai ablak zárva, mint mindig; a hepehupás fal most is frissen meszelve, az udvar esővájta árkaik gondosan kiséperve. Az alacsony deszka-kerítésen ugyanazok a zörrenő babkórók. Tudom ugyan, hogy nem, és mégis. A nyárikönyha ablakán ugyanott áll ki a meszes karó, a rozsdás platnikarikákkal. S biztosra vehetem, hogy ha feljön a hold, a karikákat megint bevonja valami máz, sokkal finomabb, mint a dér.

Most anyám is itt van velem.

Róza néni azt írta Kolozsvárra, hogy a süldőjük szolításra felrúcolja az orrát, a fogai kilátszanak, s ilyenkor egészen olyan, mintha nevetne. Anyám nem tudta megállni, hogy vonatra ne üljön a rossz szívével. S most bosszús, mert a süldő nem akarja produkálni magát. Este még meg is sértik egymást.

„Róza, te soha nem komolyodsz! Hát nem jobb, hogy a gyereket nem tartottátok meg? Mi lenne most vele...”

Ez kényes téma. Negyvenéves bánat. Róza néni melléönti a kompótot, nem szól, a kompót levét itatja a terítőről.

„Pedig kár. Legalább volna egy görögkeleti is a családban” mondja.

Éjszakára ők ketten maradnak a konyhában, nekem a tisztaszobában ágyaznak. Miklós bácsi nincs otthon, Szébenben tatarozzák a városi börtönt, dupla műszakban.

Éjfél felé fölriadok, hallom, hogy anyám és Róza néni suttogva beszélgetnek. Amennyire ki tudom venni, a gyerekről, aki lehetett volna. Kábultan zuhanok vissza újra az álomba. Az utolsó kép, ami még becsúszik, a hasas uborkásüveg a szekrény tetején; de mintha egy magába görbülő, fonyadt uborka lebegne csak benne. Biztos a fény teszi — gondolom —, ami az utcáról beszűrődik. Nagyon álmos vagyok.

Reggel ragyogó napsütésre ébredünk; s az uborkásüveget is csak akkor nézem meg jobban. Nincs semmi benne, csak a lé, meg néhány kaporszál.

Anyám benyit, s elképedve nézi, hogy a csukott szekrény előtt állok, kócosan, kombinéban.

„Mit csinálsz? Mért nem öltözl? Elkésünk az istentiszteletről” mondja.

Még három óránk van; de azért igyekszem sietni. Anyám, mihelyt látja, hogy sietek, azonnal ráérősebb lesz. Döcögve tesz-vesz, fiókokat nyit ki, újra-

hajtogatja Róza néni fehérneműit, visszatolja a fiókot. Kimegy a disznóólhoz, megnézi a süldőt, visszajön a konyhába.

„Bolond Róza!” csapja össze a kezét. „Még hogy ez nevet! Dehogyis nevet ez! Ha nevetne, nem is tudnátok megölni.”

Ahogy a napsütésben áll, megroggyant derékkal, arcán majdnem kislányos a mosoly.

Róza néni közben elkészíti a reggelit. A birsalmafa alatt ülünk le a friss bivalytej, kalács, meleg keménytojás mellé. Róza néni inkább kínál, mint eszik; nehezen lélegzik a kövérségtől.

Végre kimondja, amit akar:

„Mit húzogálsz te a fiókokat?”

Anyám fölneéz.

„Hallj oda! Már azt sem szabad?”

„Dehogynem. Csak azt kérdezem, mért húzogálsz? Keresel valamit?”

Anyám nem nyeli le a falatot, félrefordulva a markába ejti, megigazítja a fogsorát.

„Az anyagot, amit tavaly küldtem, még meg sem csináltattad! Pedig Edit is mondta, hogy szép, igaz, Libus?”

Bizonytalanul bólintok. Nem tudom, ki az az Edit.

Róza néni hirtelen föláll, elindul a hátsó udvar felé. Látjuk, hogy gyors rántásokkal kukoricaszárakat húzgál ki a partoldalba vágott burgyékamrából.

„Esz lesz! kiált vissza. „Nyirkos a szár!”

Anyám nagyothall, nem érti jól, rám néz, megint Rózára, s valahogy az egész úgy hat rá, hogy most már tényleg sietnünk kell. Idegesen bemeleg a konyhába, aztán újra megjelenik. Még mindig pongyolában van. De akkor már Róza néni is ott áll, köténye alatt csipőre tett kézzel.

„Most mit nem találsz, drága szívem?” kérdezi.

„A vasalót. Kicsit meg kell vasalni a ruhámat. Így nem mehetek... mit szólnak...”

Róza néni szó nélkül előkeríti a vasalót, pokrócot terít az asztalra. „Az emberek mindig szólnak” mondja; s utána megint hátramegy a burgyékamrához.

Mondom anyámnak, hogy majd vasalok én, addig fészülködjön. De nem engedi. Látom, hogy bajlódik a konnektorral, próbálok segíteni. Nekem se sikerül. A falra csúszó árnyékból veszem észre, hogy Róza néni újra ott áll az ajtóban, arcán — figyelem —, segítőkészség.

„Ráz a vasaló, édes szívem” mondja.

Anyám elnémul.

„Ezt most mondod?”

„Csak azért, mert nem mindig ráz.”

Kicsit tovább tart a csend, mint ahogy indokolt volna; elkezdem nézegetni a vasalót, bár nem értek hozzá.

„Talán ha vigyáznánk, hogy a vas részéhez...”

Róza néni közelebb lép, félretol.

„A nyele ráz, kis szívem. Bízátok csak rám.”

S elkezd vasalni. Anyám ruhája körberakott barna selyem, fehér pöttyökkel; nem nagyon boldogul vele. Végül mégis ideadja nekem.

„Hagyd jól bemelegedni, aztán húzd ki, és úgy vasalj.”

Anyám föl van háborodva.

„De hiszen akkor pocskolódsz az áramot!”

Erre nem kap választ, Róza néni újra kifordul az udvarra, a szomszéd kerítéséhez megy, és feszülten hallgatózik a bodzabokor mögött. Anyám sér-tődötten rakosgat a tisztaszobában, beveti az ágyat utánam. Kis idő múlva előjön, karján a zöld uborkásüveggel.

„Nézd csak! Tisztára poshadt már. Minek ezt őrizni?”

„Éjszaka még volt benne egy kicsi” csúszik ki a számon.

„Hogyne!” mosolyodik el. „Aztán ki ette volna meg?” és kilép az udvarra. „Hallod, Róza?”

Éppen önti ki a nyálkás levet a lefolyóba, mikor harangozni kezdenek.

„Jézusom!” kiált fel. „Már húzzák!”

Róza néni beáll a csenevész birsalmafa alá, és onnét nézi anyámat. „Most meg mit csinálsz?” kérdezi, és összefonja a karját. Bokája vastagabb, mint a kis fa törzse. Anyám újra felsóhajt: „Jézusom!” Én éppen elkészülök a vasalással, s viszem ki, mutatni.

„Ráérték, ez még csak a román templomból jön. Majd én szólok, amikor indulni kell” mondja Róza néni, s az üveget magához veszi, két hatalmas melle előtt tartja. Anyám bemegy a belső szobába. Erre azonnal könyéki-g nyúl az üvegbe, körmével kapargatja a ráragadt maszatot.

„Miklós bátyád bolondul az uborkáért. Négy ilyen üveggel kellett el-tenni neki.”

„És sikerült mindegyik?”

„Ezek igen” bólint. „Az uborkáim mindig jól sikerülnek.”

Elhallgat. Kicsit üresen, tanácstalanul nézzük egymást. Közben újra ha-rangoznak, anyám nyugtalanul szól ki:

„Mindjárt indulni kell!”

„Ráérték. Ez is a románból jön” mondja Róza néni, s az üveget ráburítja egy karóra. „Majd szólok, ha késő lesz már.” És megint odamegy a kerítés-hez, a száraz babszárakat rángatja a frissek mellől.

Fekete bársonykalapban, nagy, fekete retiküllel, anyám kísétál a kony-hából.

„Na, indulunk?” kérdezi.

Nem tetszik neki a karóra burított üveg. Leteszi a retiküljét, a vödörből vizet önt az üvegbe. Róza néni a kerítés mellől figyel.

„Mit csinálsz?” szól oda.

„Mit gondolsz? Kiöntöttem az uborkádat. Libus azt mondja, még volt benne egy fonnyadt.”

Róza néni nevetve indul felénk.

„Az nem lehet, te! Azt én kidobtam tegnap!” A harangszó most újra fel-hallatszik; de erre is csak a fejét rázza. „Román. Ez se a tiétek.” Végül mégis azt mondja, hogy induljunk. „Úgy látszik, megfordult a szél, azért nem halljuk a reformátust.”

Szél semmi nincs, inkább egyre perzselőbb a hőség; mindenesetre elin-dulunk lassan, Miklós bácsi lilás ernyőjével, napernyő helyett.

Róza néni a kapuig kísér, ott még egyszer utánunk szól.

„Aztán lehet helyettem is... Hallod, Zsuzsika?”

Már a saroknál járunk, mikor visszanezdek. Ott áll az udvar közepén, a napon, s egy drótnyeles kefével súrolja az üveget.

A templom közelébe érve, senkit se látunk. Harangszó sincs, csak a sövények mögött a pilledt kárálás. Anyám verejtékezve megáll, s felindulás nélkül, de kétségbe van esve.

„Ugye, mondtam! Lekéstük. Már biztos vége van.”

„Vagy el se kezdték még...”

„Ha elkezdtek, már nem mehetünk be. Ez nem katolikus templom” mondja keményen.

„Ha elkezdtek, anyukám. De szerintem akkor is bemehetünk, nem vagy már fiatal, jogod van bemenni. Majd beülünk valamelyik hátsó padba.”

„Azt nem lehet” csukja össze az ernyőt. „Előlről a harmadik pad a miénk.”

S megindul a templomot övező, török kori kőfal bedőlt kapuja felé. Így első pillantásra ott se változott semmi. Még mindig ott van az orgonabokor alatt a madáritatónak kitett piros lábas. Csupán a hársfa törzsén, a táblára mázolt nyíl mutat jobbra, a templomkert szeméttlerakodója felé, s nem balra. Vajon miért? Igaz viszont, hogy a szeméttlerakodótól az út újra visszakanyarodik a templombejáróhoz. S a fű is tele van a hamvas sávokba torlódó tollpíhékkal. A kapusház előtt — ahol Töreki néni szokott kinézni az ablakrészen — kiszáradt ágyás.

Most egy férfi lép ki a feketére festett ajtón. Rosszul öltözött, fáradt, sovány. Valahogy az egész arca buta és tompa, de mégsem érdektelen. Cseresznyepiros ing van rajta, kezében felébe tört gallyazó fűrész. Negyven-negyvenöt éves lehet; köszönés nélkül lép közelebb.

Kérdezzük, hogy elkéstünk-e.

Körmével a fűrész fogait pöcögteti, hosszan a cipőmet nézi. Kicsit idegenes a kiejtése.

„A tiszteletes úr nincs itthon, délután négykor lesz az istentisztelet. Szemből jön egy másik tiszteletes úr” mondja.

„Akkor nem késtünk el” nyugszik meg anyám. De mindjárt nyugtalan is lesz. „Csak hogy bírja a lábam még egyszer... Róza igazán megmondhatta volna!”

Elnevetem magam.

„De hiszen ő nem református, honnét tudná?”

Anyám meglepődik, bosszúsán legyint.

„Volt ő az is, csak *visszatértek*” — s még folytatná, de észbe kap, hogy az idegen férfi is hallja. Gyorsan elindul a templombejáró felé. „Gyere, azért csak menjünk most már...”

Lassan lépkedünk. A férfi mögöttünk. Először azt hittem, hogy sokat fog beszélni; most meglep, hogy mennyire szótlan.

„Mi van Töreki nénival?” — kérdezem. — „Most nem ő a harangozó?”

„Meghalt. Most én harangozok” — mondja közömbös hangon.

„Szép foglalkozás.”

„Már akinek” mormogja a hátam mögött. „A gyerekek például... Csak azokra nem lehet bízni.”

Ahogy belépünk a templomba, egy pillanatra megtorpanok. Látszik, hogy nemrég renoválták belülről; de talán nem a legszerencsésebben. A repedéseket eltüntették ugyan, a falakat kimeszelték, viszont a tölgyfa padokat is befestették fehérre. Ez szinte bántó. Anyámat mégsem ez zavarja, hanem az Úrasztalon a csipketerítő.

„Mi ez?” kérdezi megütődve. „Olyan, mint a katolikusoknál. Nálunk nem szokták díszíteni a templomot.”

„Ez még nem díszítés” mondom.

„Nem!” rázza a fejét makacsul. „Csipketerítőt akkor se” és felmutat a szokszék bársonyára. „Még oda is, Jézusom! És csupa feltűnő helyre!”

A freskómaradványokon lefedték csomagolópapírral a meztelen részeket, s jól bemeszelték; de ezt nem teszi szóvá. Minduntalan a csipketerítőkre tér vissza.

„Fel tetszik jönni a toronyba?” kérdezi váratlanul a harangozó. „Láthat egy régi órát.”

Kezében ott lóg a törött fűrész, s a pillantása is élénkebb most.

„Már voltam fönt . . . jól ismerem.”

„Velem még nem tetszett” mondja határozottan, és kinyitja a feljáró ajtaját, villanyt gyűjt. Ez is új dolog; három éve még nem volt itt villany. Utána újra felém fordul. „A torony is ki van takarítva.”

Anyámra nézek, hogy mit szól. Int, hogy menjek csak, ő majd imádkozik addig, Róza helyett is. Engem nem említ, de valami sértettség bújkál az arcán. Lassan előrebotoz az ernyővel, belül a harmadik padba. Ahogy belépek a vasajtón, még hallok az imádkozó mormogását.

A lépcsős, komor kőfolyosóba valahogy nem illik a villany; akkor már inkább pilaccsal, ahogy a tiszteletes mesélte. A fal vakolatlan, mindenütt a csupasz, durván kidomborodó kövek. Mintha egy őszállat belsejében lépkednék. Vagy egy kőbánya alagútjában.

A harangozó szótlanul elém kerül, a fűrészszel ütögeti a falat.

„Nem fél?” kérdezi, anélkül, hogy hátrafordulna.

„Nem . . . már jártam itt.”

„Nem is azon múlik” neveti el magát.

Megint hallgatunk. Néhány forduló után felérünk az első *magasházba*, ahol a harangok vannak. Három harang, és rengeteg galambpiszok. Az udvar fűvén meg a pihetollak ezüstös sávja. Lehet, hogy minden így el van osztva? A harangozó észreveszi, hogy elbáméskodom, nem szól; a falnak feszítve majdnem félkörösre hajlítja a fűrészcsonkot.

„Mehetünk tovább?” kérdezi.

„Persze . . . már kifűjtam magam.”

Még két forduló, és fönt állunk az öreg óraszerkezetnél. Most is ugyanúgy hat rám, mint mikor először láttam. A Verne-illusztrációk titokzatos gépszerkezeteiből egy részlet, s mindene fából, az utolsó fogaskerékig. Csak két oldalán áll ki egy-egy vasrúd, amely a mutatókat mozgatja.

„Mánusokat” javít ki mosolyogva, mikor látja, hogy kellőképpen érdeklődöm.

„Persze . . . mánusok.”

Láthatóan elégedett, hogy megismételtem.

Nagy csend van itt, csak a percenként fölerősödő nyiszorgás, súlyos kattanás figyelmeztet, hogy a hatalmas kőnehezék végzi a munkáját. Három nyiszorgást, kattanást kivárunk, három percet. Utána közelebb hajolok az egyik kerékhez, lenézek. Alattam a sötétbe vesző gerendaszövevény. Kicsit gyorsan kapom vissza a fejemet, s nekiütöm a kiálló vasrúdnak, egészen gyengén. Alig koppan. Hirtelen megfogja a karomat.

„Megütötte magát! Ugye, megütötte?”

Meglep az izgatott hangja.

„Dehogy... semmi. Nem is érzem már.”

„Pedig jól beüthette...” és megsimogatja a kezemet. „Vigyázni kell a manúsokkal!”

Közelről, zavaros érdeklődéssel nézi az arcomat. Akaratlanul újra végigpillantok rajta. Fél fejfel alacsonyabb nálam, borostás; cseresznyepiros inge rongyos bricseszben folytatódik, harisnya nélkül, lábán félretaposott szandál. Nehézkésen beszél, a szavakat úgy löki a szájába, mintha nem találná őket.

„Hová valósi?” kérdezem, s a boltíves ablakhoz lépek.

Hallom, hogy fél lépést tesz, aztán megáll.

„Én Alamorról. Tetszik ismerni?”

A név úgy hat rám, mint a behavazott tél, barnára pácolt ablakkeretben. Anyámék, mikor még lány volt, Alamorban vásárolták a disznókat. Alamorban nincs vasútállomása. Egyszer szánkóval jöttek vissza, a farkasok megtámadták őket, a lovak habzó szájával vágattak, ők meg égő papírokat dobáltak hátra. Végül a disznót is hátradobták.

A harangozó büszkén nevet föl.

„Ez igaz! Alamorban gyönyörű disznók vannak. Ha egyszer eljönne megnézni...”

Indulok vissza a lépcsőhöz, de még félúton megállít.

„Ezt tetszett már látni?” Mutatja, hogy a régi kenderkötelet kicserélték vassodronyra. „Amikor idejöttem, mindjárt mondtam, hogy inkább az óra álljon. Ilyen mázsás köveket nem lehet kötélén...” Közelebb húz, lemutat a kőnehezékre. „Alulról olyan, mint három akasztott ember. Elhiszi?”

Átmegyünk az óraszerkezet túlsó oldalára, ott van a lejárát.

„Öt hete itt leasett egy gyerek” jegyzi meg.

„Egy gyerek?” kapom fel a fejemet. „És mi lett vele?”

„Meghalt” guggol le fűgén, és a padlóra mutat a fűrésszel. „Tetszik látni ezt a sötét foltot? Ugye, itt vezet ki a vasrúd, és abba ütötte bele a fejét. Onnét fönről” int a fejünk fölé, a szűkülő toronycúcsba. Lassan föláll. Rám néz. „Jánosnak hívták, de mi csak Janinak szólítottuk.”

„És milyen idős... hány éves volt?”

Lábával újra a foltra mutat. Nem nagyobb, mint egy tenyér, kicsit barnás, s már kezd halványulni.

„Tizenhárom” mondja.

„És csak ennyi vére folyt ki...?”

„Ennek csak ennyi.”

„S hogy esett le?”

Hirtelen váratlan lendülettel kezd beszélni; mintha eddig csak fékezte volna magát.

„Hát, mert a nyulaknak meg a madaraknak volt a bolondja. Folyton fűvet szedett, azokat etette. Aztán meg ez a sok templomadar, tett ezeknek is szárított gázt, hogy oda fészkeljenek. Mindig tudta, hogy melyik mikor költ. Szóval, ugye, ezeknek volt a bolondja, a faluban mindenki ismerte. Egyszer aztán jött a barátjával, mert a feleségem rosszul volt, lefeküdt egy kicsit, ők meg helyette harangoztak. És akkor hallották a szomszédok a nagy puffanást. Mármint a harangozás után. Úgy gondolom, oda mászkált föl a gerendák közé, és akkor zuhanhatott le. A másik persze leszaladt, és hozta az embereket, csak én voltam kukoricát kapálni. Mire megjöttem, már lent feküdt a fűvön. De ahogy ránéztem, tudtam, hogy többé nem lesz ember. Ez

nem fog megélni. Pedig jöttek gyorsan a mentők, bementem én is velük Szebenbe, mégse tért észhez semmit. Nem is csoda, ugye, hiszen a fogai végig, meg a feje ott oldalt. Az volt a baj. Tudja, én már akkor biztos voltam benne, mikor az orvos azt mondta, hogy *hemarorgie interne* — ezt nem tudom magyarul, de valami olyasmi, mintha belül vér folyna. És nála is úgy volt. Másnap reggelre halt meg. Ott voltam egész fél nyolcig a kórházban, és még akkor is hozták a baleseteseket. De hát, nagy kórház az, ha azt tetszene látni!”

Közben az első *magasház* keskeny fordulójához érünk, figyelmesen a derekamhoz nyúl, hogy segítsen. Udvariasan el akarom tolni, de véletlenül a fűrészt éléhez nyomódik a kezem.

„Nem fél” kérdezi, és elhúzódik.

„Mitől?”

„Szoktak itt félni” mondja kitérően; és megint a gyerekre tér vissza. „Tudja, ha azt látta volna! A keresztapját! Elmentem hozzá, és mondtam, eredj, most te is nézd meg. Első pillanatban nem is értette, hogy hová — de aztán már nem tudott többet nyelni. Úgy rohant el, hogy ott hagyta a vacsoráját. Ott volt ő is, amikor meghalt, reggel hat óra öt perckor.”

„Hát még az apja! Annak lehetett szörnyű.”

Csodálkozva néz.

„Én vagyok az apja.”

„A maga fia volt?”

„Hiszen mondtam, hogy Jánosnak hívták, de mi csak Janinak szólítottuk.”

„A maga fia volt?”

„Én vagyok az apja.”

Míg tovább ereszkedünk lefelé, a temetést meséli: Innét a harmadik utcáig tartott a sor, annyi ember kísérte. S az a sok koszorúvirág, a fehérbefeketébe öltözött osztálytársak! Alamonról a disznó, amit a torra hoztak.

„És az édesanyja?”

„Nagyon sajnálja. Igazi, mozgékony gyerek volt ez a fiú. Ha szólunk, hogy menj oda, odament, ha hívták, odajött. A tiszteletes úr is mondta, hogy ezt a gyereket mindenhová el lehet küldeni. Azért is bíztuk rá a harangozást.”

Éppen befejezi, mire leérünk; s mintha ki is számította volna, hogy akkorra fejezze be. Így elszótlanodva, az élenkség is eltűnik az arcáról; a homok jut eszembe róla, ahogy benyeli a vizet.

Anyám még mindig ott ül a harmadik padban, s mintha szundítana. Odamegyek hozzá, és kérek öt leit, hogy fizessek valamit a kalauzolásért. Mikor nyújtom a pénzt, megrázza a fejét.

„Nem azért csinálom, kérem. Én szívesen megmutatok mindent. Ez a dolgom. Ugye, jönnek a turisták, idegenek. Én meg mutatom. A tiszteletes úr is mondta, hogy mindent mutatni kell.”

Sután állok a pénzzel, végül mégis odanyúl, kiveszi a kezemből, és begyűri a bricsesze zsebébe.

Elindulunk a kijárat felé. Most vesszük csak észre, hogy oldalt, a fal mellett, legalább ötméteres kecskelábú asztal áll, rajta rózsaszínű terítő, girlandmintás váza, szalmavirággal. Az asztal mellett két ugyanolyan hosszú lóca, s azok is fehérre festve.

„Hát ez mi?” döbben meg anyám.

„Szeretetakció, kérem.”

„Micsoda?”

„Gyakran adunk szeretet vendégséget, és ahhoz kell az asztal. Itt elfér egy fél század” mosolyodik el.

„De mért van rajta virág? Meg terítő? Ez nem szokás református templomban.”

A harangozó vállat von.

„Hogy szebb legyen, kezicsókolom.”

Anyám rosszállóan néz, sehogyse tud belenyugodni.

Kint vakítóan tűz a nap. A templomkert, mint egy vibráló éden, olyan békés és kihasználatlan. A fák roskadoznak a gyümölcsötől. A fűben kismacska játszik. Odajön, harapdálja a lábamat, játékosan karmol. A harangozó enyhén belerüg. „Menj, kicsikém!” és tovább sétál előre. Egy bokor mellett zsirosbödön, tele apró, sárga gyümölcscsel.

„Ez mi?” kérdezem kíváncsian.

„Pálinka lesz belőle” mondja, félig hátrafordulva.

„És hogy hívják?”

„Zárzár.”

„Ilyen gyümölcsöt nem ismerek.”

Nevet.

„Ezt csak mi mondjuk így. Más nem ismerheti.”

Közelebb hajolva látom, hogy nagyon apró ringlő. Roskadoznak a szilvafák is, szinte cukros a levegő. A templomfal mellett veteményes, óriási káposzták. Eső lehetett éjszaka, csillog rajtuk a vízcsepp; de eső mégsem lehetett, Róza néninél minden száraz. Biztos, a kőfal tartalékolja itt a nedveséget. A harangozó észreveszi, hogy egy növendék szilvafát nézek, az ágai ennek is megrakva.

„Megrázom, tessék csak szedni” s megfogja a csuklóm, segít átlépni az ágyáson. Leveszek három szemet, és egy hatalmas káposzta mögé húzódok.

„És hogyan... jól érzik itt magukat?”

Anyám komoran hallgatott eddig; most egyszerre türelmetlen lesz.

„Menjünk, kis szívem. Most már mindent láttunk.”

A harangozó tompán mosolyog.

„Boldogok vagyunk, kezicsókolom. Csak, ugye, az események...” és félrenéz.

Anyám nem tud semmit a gyerekről, pár szóval elmesélem a szerencsétlenséget. „Jézusom!” sikolt föl, és szája elé kapja a kezét.

„Itt a toronyból?”

„Nem úgy, hogy kívül, hanem belül a toronyban...”

Ettől megnyugszik kicsit, és kinyitja az esernyőt.

„Pedig ha nem arra a vasrúdra esik” folytatja a harangozó, s rám néz, „ha nem arra, amibe a nagyságos asszony is beütötte, akkor lehet, hogy meg se hal. Csak összetöri magát, de azt meg lehet forrasztani.” Közben egészen közel lép, így magyaráz tovább. „A fejével esett a vasra, amibe a nagysága is beütötte... pontosan a feje oldalával...”

Anyám ingerülten visszahúz, megáll.

„A fejedet? Hol?”

„Dehogyis!” nyugtatom meg. „Csak éppen hozzákoccantam egy kicsit. Nem is érzem már.”

A harangozó keskenyre húzott szemmel figyel.

„Pedig nem” dörmögi. „Jól beleütötte.”

Amikor elbúcsúzunk, a fűrészt lecsúsztatja a földre, így fog kezét velem is, anyámmal is. A templomfal hátsó kapuján megyünk ki. A fű itt is tele van hamvas pihetoll sávokkal. Igyekszem nem rájuk lépni.

KOPASZ MÁRTA: KONGRESSZUSI PÁLYAMŰ